

Zapraszam na 4 część historii książki *Grecja*

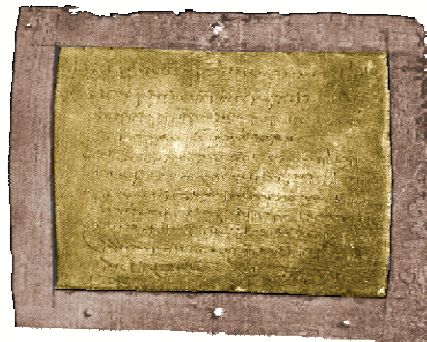

Grecja to kraj położony w południowo-wschodniej części Europy, na południowym krańcu Półwyspu Bałkańskiego. Graniczy z czterema państwami: Albanią, Macedonią Północną i Bułgarią od północy oraz Turcją od wschodu. Ma dostęp do czterech mórz: Egejskiego i Kreteńskiego od wschodu, Jońskiego od zachodu oraz Śródziemnego od południa.

Grecja ma długą historię i bogate dziedzictwo kulturowe.

Materiał używany przez starożytnych Greków do utrwalania tekstu był bardzo różnorodny, począwszy od **liści palmowych, kory drzew, płótna,** skończywszy **na papirusie i tabliczkach metalowych** lub **drewnianych**. Te ostatnie cieszyły się większą popularnością w życiu codziennym. Sposób utrwalania myśli ludzkiej na tabliczkach drewnianych przetrwał aż do średniowiecza. Najczęściej malowano je na białą, aby pismo było lepiej widoczne, następnie pokrywano warstwą wosku, który ułatwiał pisanie.

Stopniowo nauczono się łączyć tabliczki w **wiązki**, co było wygodne w użyciu, zarówno dla ucznia, jak i kupca.

Niestety pismo na takiej tabliczce nie należało do starannych i wyraźnych. Poza wymienionymi sposobami materiał ten używano również do zapisywania rachunków, korespondencji, zaklęć i modlitw.

Ograniczona ilość miejsca do pisania uniemożliwiła rozpowszechnienie się tabliczek jako nośnika długich tekstów. Jednak wiązka tabliczek stała się prototypem postaci książki - **kodeksu**, który zdobył popularność około III i IV w. p.n.e.

W starożytnej Grecji używano różnorodnych przyrządów do pisania. Pisząc na papirusie posługiwano się skośnie ściętą **trzcionką**, którą stopniowo modyfikowano poprzez rozszczepianie końcówki, co dawało efekt cienkiego pisma. Pióro takie zwano **calamus**. Pisząc na tabliczce woskowej posługiwano się metalowym rylcem, spłaszczonym w górnym końcu do zacierania błędów. Do pisania na pergaminie używano również trzcinki, później (ok. V w. n.e.) zaczęto stosować pióra ptaków (głównie gęsie), które ścinano i rozszczepiano na końcu podobnie jak trzcinkę.

Pisarz grecki posługiwał się także **liniałem**, który służył do nadawania kierunku wierszom i kolumnom. **Atrament** sporządzano z sadzy, wody i gumy, później używano atramentu wyrabianego z galasówek (owadów) o ciemnobrunatnym odcieniu. Stosowano też atrament czerwony i podobnie jak robili to Egipcjanie zabarwiano nim tytuły i nagłówki. Do usuwania błędów służyła gąbka.

Grecy przyjęli odmienny sposób utrwalania myśli niż państwa kultury wschodniej.

Zamiast pisma ideograficznego stosowali pismo **alfabetyczne**, w którym znaki graficzne oznaczają poszczególne głoski.

Pierwsze zabytki takiego pisma pochodzą z **VIII w . p.n.e.** Twórcami pisma alfabetycznego były **ludy semickie zamieszkujące Fenicję**. Było on wówczas **pismem spółgłoskowym** (posiadało znaki graficzne tylko dla spółgłosek, samogłoski oznaczano znakami diakrytycznymi).

Pismo alfabetyczne przejęli Grecy od Fenicjan (tych samych, którzy wymyślili pieniądze), z tą różnicą , iż zaczęli oni pisać od lewej do prawej, a nie odwrotnie, jak to robili Fenicjanie. Od Greków przejęły je inne ludy Europy, między innymi **Etruskowie**. Do tej grupy zalicza się **pismo łacińskie** używane w starożytnym **Rzymie** najwykwintniejszą formą pisma łacińskiego była **kapitała**.

W starożytnej Grecji książka nie była jedynym narzędziem rozpowszechniania treści kulturowych

Już w czasach przedhomerowych istniała tradycja **ustnego przekazu**, zajmowali się nią zawodowi śpiewacy (tzw. **aojdowie**). W czasach Homera zwyczaj ten rozpowszechnił się na tyle, że pieśni greckiego wieszcza stały się znane całej greckiej społeczności dzięki żywej epice a nie poprzez czytanie.

W Grecji książki sprzedawano razem z innymi towarami, tzn. na rynku. Najśłynniejszym takim miejscem w Atenach była **Agora**, coś na kształt współczesnej giełdy, gdzie dokonywano transakcji handlowych.

Dodatkowym bodźcem mającym wpływ na rozpowszechnianie książki w świecie starożytnym były ożywione stosunki handlowe, łączące Ateny ze wszystkimi koloniami greckimi w basenie Morza Śródziemnego.

W V w. powstał nowy cech związany z książką - **skrybowie**

Zajmowali się oni produkcją i rozpowszechnianiem książek.

ZAPRASZAM NIEBAWEM NA CZĘŚĆ

5 NASZEJ WĘDRÓWKI

RZYM

Zapraszam Monika Zegarek